

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/143/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515200512
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8515200512.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobkyne: H. L., B.. XX.XX.XXXX, X. V. XXX, XXX XX, zastúpenej splnomocnenkyňou H. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX, XXX XX, proti žalovanému: Obec V., IČO: 00 329 886, so sídlom V. X, XXX XX, zastúpenému JUDr. Vladimírom Dlugolinským, advokátom, so sídlom Levočská 1, 064 01 Stará Ľubovňa, v konaní o náhradu škody na zdraví, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 7C/99/2015-240 zo dňa 21.06.2019, jednohlasne takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok čo do zamietnutia žaloby o zaplatenie sumy 376,19 eura.

II. V prevyšujúcej časti rozsudok mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 1.132,86 eura do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Náhradu trov konania stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom vo výroku I. zamietol žalobu a vo výroku II. žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je povinná zaplatiť žalobkyňa, pričom o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Citoval ustanovenie § 415 a § 420 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 2 a 3, § 9a ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách, § 12 ods. 5 a 6 vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1984 Zb. ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) a § 191 ods. 1 a § 215 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. V odôvodnení uviedol, že v prejednávanej veci sa žalobkyňa domáhala proti žalovanému (pôvodne žalovaný v 1. rade) a proti U. V., s miestom podnikania V. XXX, XXX XX, IČO: XXXXXXXX (ďalej aj ako pôvodne žalovanej v 2. rade), uloženia povinnosti nahradiť jej škodu spôsobenú úrazom z dôvodu neupraveného a zľadovateného chodníka vo výške 1.509,05 eura ako aj náhrady trov konania. V prvom rade sa súd prvej inštancie vypořiadal s namietaným nedostatkom pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného. Konštatoval, že v predmetnom konaní medzi stranami sporu nebolo sporné, že chodník, resp. schod, ktorý je pri vstupe do budovy Obecného úradu V., ktorý ako miesto úrazu označila žalobkyňa, sa nachádza v súvisle zastavanom území a hraničí s cestou alebo miestnou komunikáciou. Subjektom, ktorý tak zodpovedá za odstraňovanie závady v schodnosti týchto chodníkov je tak vlastník, správca alebo užívateľ tejto nehnuteľnosti. Dospel k záveru, že vzhľadom na skutočnosť, že ku škodovej udalosti - úrazu žalobkyne došlo v sobotu, teda nie v čase pracovnej doby žalovaného,

v čase pracovnej doby pôvodne žalovanej v 2. rade - U. V., jednoznačne zodpovedným subjektom po preukázaní splnenia podmienok na priznanie náhrady škody na zdraví by bola pôvodne žalovaná v 2. rade - U. V.. Poukázal pritom na zmluvu o nájme nebytového priestoru zo dňa 22.05.2012, v ktorej je uvedené, že povinnosť vykonávať údržbu verejného priestranstva a chodníka pred prenajatou nehnuteľnosťou a udržiavať ho v čistote má nájomca, teda nájomca porušil svoju povinnosť ako užívateľ tejto nehnuteľnosti a za túto musí zodpovedať. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že dôvodom na zamietnutie žaloby bolo aj žalovaným namietané neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobkyne. Žalobkyňa nepredložila žiaden dôkaz, ktorý by potvrdil, že miestom škodovej udalosti bol práve chodník a vstup do budovy obecného úradu. Svedkovia nepotvrdili pád žalovanej na mieste ňou v žalobe určenom. Bez jednoznačne preukázaného miesta, na ktorom malo dôjsť ku škodovej udalosti, súd nemal preukázané ani zanedbanie povinnosti vo vzťahu k údržbe chodníka, keďže bez preukázaného miesta škodovej udalosti nemožno určiť ani subjekt zodpovedajúci za vzniknutú škodu, ktorý si nesplnil zákonnú povinnosť udržiavať schodnosť chodníka a v konečnom dôsledku nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi škodou, škodovou udalosťou a prípadným porušením povinnosti žalovaného. Na záver dodal, že žalobkyňa nepreukázala, ako ona si splnila svoju prevenčnú povinnosť, vo vzťahu k predchádzaniu vzniku škody.

4. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP z dôvodu, že žalovaný mal v konaní plný úspech, keď žaloba bola v celosti zamietnutá.

5. V zákonom stanovenej lehote podala proti tomuto rozsudku odvolanie žalobkyňa. Dôvodila, že síce v nájomnej zmluve je uvedené, že predmetný chodník by mala udržiavať pôvodne žalovaná v 2. rade, avšak s týmto tvrdením súdu nesúhlasí, nakoľko ide o zmluvný vzťah medzi dvoma stranami, kde prenajímateľom nehnuteľnosti bol žalovaný v 1. rade. Žalovaný je obcou, ktorá sa riadi zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a je jej zákonnou povinnosťou starať sa o miestne komunikácie. V prípade, ak sa chce obec zbaviť zodpovednosti za prípadné vzniknuté škody z titulu ich neudržiavania, je povinnosťou uvedenú skutočnosť ukotviť vo všeobecne záväznom nariadení obce. Zmluva uzatvorená medzi obcou - žalovaným a podnikateľským subjektom - pôvodne žalovanou v 2. rade nemôže byť právne záväzná voči tretím osobám. Podľa jej názoru sa o predmetnú komunikáciu mali starať obidvaja žalovaní, t. j., ustanovenie o údržbe chodníka z nájomnej zmluvy považuje za neplatné už z toho titulu, že o chodník sa staral aj žalovaný v 1. rade a preto nie je možné, aby sa zbavil zodpovednosti. Žalovaný sa vo svojej právnej argumentácii snažil zbaviť zodpovednosti za spôsobený úraz tým, že mal uzatvorenú nájomnú zmluvu s pôvodne žalovanou v 2. rade, avšak zo svedeckých výpovedí vyplynulo, že obec sa vždy a riadne starala o schodnosť predmetného chodníka a dokonca aj potom, ako došlo k úrazu. Vo vzťahu k tvrdeniu súdu o nepreukázaní prevenčnej povinnosti predchádzaniu škody uviedla, že určite nemala v čase vzniku úrazu obuté lodičky s 10 cm opätkom, ale riadnu zimnú obuv. Nesúhlasila s tvrdením súdu, že neniesla dôkazné bremeno, že úraz sa jej stal tam, kde uvádza, s poukazom na svedeckú výpoveď pani U. a starostu žalovaného, ktorý uviedol, že bol ihneď po úraze kontaktovaný dcérou žalobkyne, ktorá mu túto skutočnosť oznámila. Na záver uviedla, že zo strany súdu prvej inštancie nebol rozsudok doručený v zmysle platných právnych predpisov. Súd pri doručovaní rozsudku mal predmetný rozsudok doručiť v prvom rade do dátovej schránky a keďže táto schránka nie je aktívna, bolo potrebné vyhotoviť zaručenú kópiu tohto rozsudku a spolu s osvedčovacou doložkou ho doručiť splnomocnenkyňi prostredníctvom novej obálky, tak ako bolo doručené predvolanie na pojednávanie. Týmto konaním súdu nemohli nastať účinky doručenia rozsudku, t. j., rozsudok de facto nebol zo strany súdu doručený a vzhľadom k tomu nie je možné počítať žiadne lehoty vyplývajúce z platných právnych predpisov. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a vzhľadom na svedecké výpovede a právne dokazovanie navrhla, aby odvolací súd jej návrhu v plnom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaného k náhrade škody na zdraví spôsobenej úrazom.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je čiastočne dôvodné.

7. Podľa ust. § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

8. Podľa § 9 ods. 2 veta druhá zákona č.135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, závady v schodnosti chodníkov priľahlých k nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v súvisle zastavanom území a hraničí s cestou alebo miestnou komunikáciou, sú povinní bez prieťahov odstraňovať vlastníci, správcovia alebo užívatelia nehnuteľností, pokiaľ tieto závady vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom.

9. Podľa § 9 ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, rozsah povinností uvedených v odseku 2 upravujú s prihliadnutím na miestne pomery obce svojimi všeobecne záväznými nariadeniami.

10. Podľa § 9a ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, vlastníci, správcovia alebo užívatelia nehnuteľností, ktoré v súvisle zastavanom území hraničia s cestou alebo miestnou komunikáciou, zodpovedajú za škody, ktorých príčinou boli závady v schodnosti na priľahlých chodníkoch, ktoré vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom a neboli bez prieťahov odstránené.

11. Podľa § 12 ods. 5 a 6 vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy, ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) č. 35/1984 Zb. (k § 9 zákona) v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, závadami v schodnosti chodníkov, miestnych komunikácií určených výhradne pre chodcov a priechodov pre chodcov na prejazdných úsekoch ciest v zastavanom území sú závady obdobné závadám v zjazdnosti, pokiaľ tieto závady neumožňujú bezpečnú chôdzu ani pri zvýšenej opatrnosti chodcov. Poveternostnými podmienkami, ktoré môžu podstatne zhoršiť alebo aj prerušiť zjazdnosť, prípadne schodnosť komunikácie, sú najmä a) fujavice a intenzívne dlhodobé sneženie, b) víchrice a mimoriadne vodné zrážky, c) povodne a privalové vody pri intenzívnych a dlhodobých vodných zrážkach, d) vznik súvislej poľadovice pri poklese teploty a pri vyššej vlhkosti vzduchu, e) hmly a odmäky, f) mrznúci dážď a mrholenie.

12. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, bolesť je ujma spôsobená poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov.

13. Podľa § 3 ods. 1 a 2 zák. č. 437/2004 Z. z. v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, náhrada za bolesť sa poskytuje jednorázovo; musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia alebo odstraňovaniu jeho následkov, náhrada za bolesť sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za bolesť sú ustanovené v prílohe č. 1 v I. a III. časti.

14. Podľa § 5 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z. z. v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

15. V zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.

16. Podľa opatrenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. S02873-OL-2013 z 4. apríla 2013 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2013, výška náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2013 za jeden bod je 16,10 eura.

17. Podľa § 444 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, pri škode na zdraví sa jednorazove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

18. Podľa § 445 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, strata na zárobku, ku ktorej došlo pri škode na zdraví, uhradzuje sa peňažným dôchodkom; pritom sa vychádza z priemerného zárobku poškodeného, ktorý pred poškodením dosahoval.

19. Podľa § 446 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, náhrada za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako úrazový príplatok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

20. Podľa § 449 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, pri škode na zdraví sa uhrádzajú aj účelné náklady spojené s liečením.

21. Podľa § 85 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, zamestnanec zamestnávateľa podľa §16, ktorý v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania bol uznaný za dočasne práceneschopného, má nárok na úrazový príplatok od prvého dňa dočasnej pracovnej neschopnosti, ak má nárok na náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti podľa osobitného predpisu alebo nárok na výplatu nemocenského z nemocenského poistenia.

22. Podľa § 86 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, úrazový príplatok sa poskytuje za dni.

23. Podľa § 87 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, suma úrazového príplatku je po a) 55 % denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 84 od prvého dňa dočasnej pracovnej neschopnosti vzniknutej v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania do tretieho dňa tejto dočasnej pracovnej neschopnosti, po b) 25 % denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 84 od štvrtého dňa dočasnej pracovnej neschopnosti vzniknutej v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

24. Podľa § 84 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, denný vymeriavací základ zamestnanca na určenie sumy úrazových dávok uvedených v § 13 ods. 3 písm. a) až e) a na určenie sumy rehabilitačného a rekvalifikačného je podiel súčtu vymeriavacích základov zamestnanca, ktorý dosiahol u zamestnávateľa zodpovedného za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania neobmedzených podľa § 138 ods. 6 dosiahnutých v rozhodujúcom období a počtu kalendárnych dní rozhodujúceho obdobia a zaokrúhľuje sa na štyri desatinné miesta nahor.

25. V prejednávanej veci sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej obci V. uloženia povinnosti nahradiť jej škodu na zdraví spôsobenú tým, že XX.XX.XXXX v čase okolo 10.00 hod. utrpela úraz, a to úplnú zlomeninu vonkajšieho členka ľavej nohy v dôsledku pádu na šmykľavom, zľadovateľom a neupravenom chodníku a vstupe - schode do budovy obecného úradu vo vlastníctve žalovaného. Súd prvej inštancie zamietol jej žalobu s poukazom na nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného a neunesenia dôkazného bremena na jej strane.

26. Žalobkyňa namietala nesprávne posúdenie nedostatku vecnej pasívnej legitímácie na strane žalovaného (pôvodne žalovaného v 1. rade) súdom prvej inštancie a tým nesprávne vyhodnotenie zodpovednosti tohto subjektu za závady schodnosti prístupového chodníka v časti, na ktorej sa jej stal úraz. Zároveň nesúhlasila s názorom súdu prvej inštancie, že neunesla dôkazné bremeno v prejednávanej veci. Mala aj námietky, pokiaľ ide o dodržanie procesných predpisov pri doručení rozsudku súdu prvej inštancie.

27. V prvom rade sa odvolací súd vysporiadal s odvolacou námietkou žalobkyne, že jej nebol doručený napadnutý rozsudok zo strany súdu prvej inštancie v súlade s platnými procesnými predpismi.

28. Podľa § 31a od. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente), orgán verejnej moci za podmienok podľa odsekov 11 a 12 odošle elektronický úradný dokument prostredníctvom modulu elektronického doručovania správcovi modulu elektronického doručovania,

ktorý prostredníctvom modulu elektronického doručovania bezodkladne zabezpečí jeho doručenie do elektronickej schránky adresáta, a ak elektroniclá schránka adresáta nie je aktivovaná, zabezpečí jeho doručenie adresátovi v listinnej podobe prostredníctvom poštového podniku, spôsobom podľa osobitného predpisu upravujúceho konanie v danej veci. Vyhodenie listinnej podoby elektronického úradného dokumentu zabezpečí správca modulu elektronického doručovania vo forme listinného rovnopisu elektronického úradného dokumentu podľa odseku 2.

29. Odvolací súd považuje odvoláciu námietku o nesprávnom postupe pri doručovaní napadnutého rozsudku žalobkyni za bezdôvodnú. Nakoľko splnomocnenkyňa žalobkyne nemala aktivovanú elektroniclú schránku adresáta, bolo zabezpečené podľa § 31a od. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. doručenie rozsudku adresátovi v listinnej podobe prostredníctvom poštového podniku, spôsobom podľa osobitného predpisu upravujúceho konanie v danej veci, t. j. Civilného sporového poriadku. Z obsahu spisu je zrejmé, že napadnutý rozsudok bol doručený žalobkyni prostredníctvom poštového podniku, keď dňa 15.07.2019 ho splnomocnenkyňa žalobkyne prevzala do vlastných rúk, o čom svedčí doručienka na č.l. 245 spisu.

30. Následne sa odvolací súd zaoberal tým, či súd prvej inštancie správne vyhodnotil žalobkyňou uplatnený nárok na náhradu škody na zdraví z hľadiska splnenia zákonných podmienok na jeho priznanie podľa § 9a ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti

31. Ustanovenie § 9a ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení účinnom v čase vzniku škodovej udalosti, zavádza zodpovednosť vlastníkov, správcov alebo užívateľov nehnuteľností, ktoré v súvisle zastavanom území hraničia s cestou alebo miestnou komunikáciou, za škody, ktorých príčinou boli závady v schodnosti na príľahlých chodníkoch, ktoré vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom a neboli bez priedahov odstránené (zodpovednosť za porušenie povinnosti ustanovenej v § 9 ods. 2 zákona o pozemných komunikáciách).

32. Právna úprava účinná v čase vzniku škodovej udalosti pre vznik povinnosti vlastníkov, správcov alebo užívateľov nehnuteľností, ktoré v súvisle zastavanom území obce hraničia s cestou alebo miestnou komunikáciou, nahradiť škody, ktorých príčinou boli závady v schodnosti na príľahlých chodníkoch, ktoré vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom a neboli bez priedahov odstránené, nepožadovala zavinenie. Zodpovednosť vznikla porušením právnej povinnosti ustanovenej v § 9 ods. 2 druhej vete zákona č. 135/1961 Zb. Táto právna úprava neprípúšťala ani možnosť liberalizácie povinného, a zaviedla absolútnu objektivnu zodpovednosť.

33. Protiprávny úkon je porušením právnej povinnosti a teda správaním, ktoré sa priedi právu a preto je protiprávne. Zahŕňa tak konanie, t.j. správanie aktívneho charakteru ako aj opomenutie, t.j. správanie pasívneho charakteru. V danom prípade bolo sporné miesto škodovej udalosti, porušenie právnej povinnosti odstraňovať závady v schodnosti chodníkov príľahlých k nehnuteľnosti, ak tie vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom, ako aj subjekt, ktorý túto povinnosť porušil.

34. V konaní pred súdom prvej inštancie nebolo sporné, že žalobkyňa dňa XX.XX.XXXX utrpela úraz pri páde, a to zlomeninu bočného členka ľavej nohy, o čom svedčia predložené lekárske správy z vyšetrení žalobkyne (č.l. 7 až 10 spisu). Z prepúšťacej správy C. O. B. n. o. (č.l. 11-12 spisu) je zrejmé, že žalobkyňu hospitalizovali dňa 09.02.2013 s úrazom - zlomeninou bočného členka, pričom bola prepustená z nemocnice dňa 11.02.2013. Nepochybne na strane žalobkyne vznikla škoda na zdraví.

35. V konaní nebolo sporné ani to a svedkyne (V. U., H. U.) to potvrdili, že dňa XX.XX.XXXX v dopoludňajších hodinách padal mrznúci dážd, v dôsledku čoho vznikla poľadovica, ktorá sa vytvorila i na príľahlom chodníku a vstupných schodoch do budovy obecného úradu v V.. Svedkyne potvrdili, že po páde žalobkyne prišli k budove obecného úradu Y. S., správca obce a miestnych komunikácií v V. a I. V., ktorí sa mali postarať o odstránenie ľadu z príľahlého chodníka. Na doplnenie odvolací súd dodáva, že mrznúci dážd je dážd, ktorého kvapky pri dopade na zemský povrch alebo predmety na ňom okamžite mrznú, vytvára sa ľadovica. Ľadovica je hladká, priedľadná, kompaktná ľadová usadenina, ktorá vzniká zamrznutím podchladených kvapiek dažďa alebo mrholenia na povrchu zeme a predmetoch na ňom pri teplotách vzduchu 0 až -3 °C. Ľadovica je spriedvodným javom mrznúceho dažďa alebo mrznúceho mrholenia. Je teda nepochybné, že v relevantnom čase sa na príľahlom chodníku vytvorila závada v schodnosti v podobe súvislej poľadovice, ktorá ako poveternostná podmienka podstatne zhoršila jeho

schodnosť podľa § 12 ods. 5 a 6 vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy, ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) č. 35/1984 Zb. (k § 9 zákona).

36. Na to, aby sa určil zodpovedný subjekt, bolo potrebné ustáliť, na ktorom mieste došlo k úrazu žalobkyne. Miesto úrazu bolo sporným v konaní pred súdom prvej inštancie.

37. Z ustanovenia § 9 ods. 2 vety druhej vety zákona č. 135/1991 Zb. je zrejmé, že vlastníci, správcovia alebo užívatelia nehnuteľností majú povinnosť odstraňovať závady na chodníkoch v prípade, ak sú kumulatívne splnené zákonom taxatívne stanovené podmienky a to, že chodník je príľahlý k nehnuteľnosti, nehnuteľnosť sa nachádza v zastavanom území a nehnuteľnosť hraničí s cestou alebo miestnou komunikáciou.

38. Nebolo sporným v konaní, že žalovaný je vlastníkom stavby, budovy obecného úradu, ležiacej v zastavanom území na parcele č. XXX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 1.773 m², evidovanej na LV č. XXXX, okres U. O., obec V., kat. úz. V.. Podľa fotografie na č. I. 49 spisu je pred budovou obecného úradu situovaný príľahlý kamenný chodník v tvare T, pričom vo vstupe do budovy sa nachádzajú dva malé schodíky. Pri chodníku sa nachádza trávnatá plocha.

39. Súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že miesto úrazu, kde došlo k pádu potvrdila len žalobkyňa, pričom svedkovia, ktorí boli vypočutí v konaní, sa dozvedeli o jej páde len sprostredkované od samotnej žalobkyne. Odhliadnuc od výpovedí svedkov však odvolací súd nemal dôvod neuveriť tvrdeniam žalobkyne, že k jej pádu došlo na príľahlom chodníku, vzhľadom na závažnejší charakter jej zranenia, t. j. zlomeniny vonkajšieho členka ľavej nohy, keď pri takomto zranení v jej veku je dosť nepravdepodobné, že ak by k pádu došlo mimo príľahlého chodníka, že by bola vôbec schopná vojsť do budovy obecného úradu. Následne v časovej súvislosti žalobkyňa po vstupe do budovy obecného úradu stretla svedkyňu V. V. v predajni, ktorej povedala, že spadla a požiadala o stoličku, aby si sadla, nakoľko je jej veľmi zle.

40. Keďže ku škodovej udalosti došlo na príľahlom chodníku pri vchode do budovy obecného úradu, odvolací súd je toho názoru, že je dôvodná aplikácia ust. § 9a ods. 4 zák. č. 135/1961 Zb. a to, že za škodu zodpovedá vlastník, správca alebo užívateľ tejto nehnuteľnosti.

41. Žalobkyňa si pôvodne uplatnila žalobný nárok voči žalovanému - obci V., ktorá je vlastníkom nehnuteľnosti, ku ktorej je príľahlý chodník, na ktorom došlo ku škodovej udalosti, ako aj voči U. V., s miestom podnikania V. XXX, XXX XX, IČO: XXXXXXXX, ako užívateľovi tejto nehnuteľnosti na základe zmluvy o nájme nebytových priestorov zo dňa 22.05.2012. Vo vzťahu k U. V. bola rozsudkom súdu prvej inštancie č.k. 7C/99/2015-174 zo dňa 01.12.2016 žaloba zamietnutá a jediným žalovaným ostala Obec V. ako vlastník budovy obecného úradu.

42. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.6.2010, sp. zn. 2Cdo/205/2009). Vo všeobecnosti vecná legitímácia (aktívna na strane žalujúcej, pasívna na strane žalovanej) je stav vyplývajúci z hmotného práva. Predstavuje hmotnoprávny vzťah strany sporu k prejednávanej veci a má ju ten, kto je subjektom hmotnoprávneho vzťahu (subjektom oprávneným, resp. subjektom povinným), o ktorom sa v konaní rozhoduje.

43. Súd prvej inštancie mal za to, že žalovaný nie je pasívne legitimovaný s poukazom na zmluvu o nájme nebytového priestoru zo dňa 22.05.2012, uzavretú medzi žalovaným ako prenajímateľom a U. V., s miestom podnikania V. XXX, XXX XX, IČO: XXXXXXXX ako nájomcom, v zmysle jej článku 12, podľa ktorého pôvodne žalovaná v 2. rade mala zabezpečiť údržbu verejného priestranstva vrátane schodnosti prístupových chodníkov a takto v konečnom dôsledku ako užívateľ nehnuteľnosti zodpovedať za všetky škody vzniknuté v súvislosti s nesplnením povinnosti odstraňovať bez zbytočného odkladu závady v schodnosti na príľahlých chodníkoch, ktoré vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom.

44. Podľa právnej úpravy účinnej v čase vzniku škodovej udalosti, na rozdiel od zodpovednosti správcov miestnych komunikácií, za škody, ktorých príčinou boli závady v schodnosti na priechodoch pre chodcov na miestnych komunikáciách a prejazdnych úsekoch ciest cez mestá a obce, miestnych komunikácií určených výhradne pre chodcov a na chodníkoch, zakotvenej v § 9a ods. 3 zákona č. 135/1961

Zb., ktorej sa správcovia miestnych komunikácií môžu zbaviť, ak preukážu, že nebolo v medziach možností tieto závady odstrániť ani na ne predpísaným spôsobom upozorniť, ustanovenie § 9a ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. takúto možnosť, zbaviť sa zodpovednosti za škody, vlastníkom, správcom alebo užívateľom nehnuteľností, ktoré v súvisle zastavanom území obce hraničia s cestou alebo miestnou komunikáciou, nepriznáva. Zodpovednosť vzniká porušením právnej povinnosti ustanovenej v § 9 ods. 2 druhej vete zákona č. 135/1961 Zb., pričom táto právna úprava nepripúšťa ani možnosť liberalizácie povinného.

45. Ak za tejto situácie je povinnosť podľa § 9 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. uložená osobe, ktorá nie je ani vlastníkom nehnuteľnosti, príhľahlej ku chodníku, v dôsledku neschodnosti ktorého zapríčinených závadami vzniknutými poľadovicou vznikla škoda, odvolací súd to považuje za neprimerané a neproporciálne k samotnému nájomnému vzťahu, ktorého predmetom je možnosť dočasne užívať nehnuteľnosť, resp. jej časť za odplatu a nie možnosť pre vlastníka nehnuteľnosti sa zbaviť takto zodpovednosti za prípadnú vzniknutú škodu.

46. Podľa názoru odvolacieho súdu sa žalovaný ako vlastník nehnuteľnosti nemôže úplne zbaviť zodpovednosti tým, že uzavrie záväzok (v danom prípade nájomnú zmluvu) s druhou osobou, v ktorom na ňu prenesie plnenie zákonnej povinnosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. Uzavretím takéhoto právneho úkonu skutočne vzniká druhej strane povinnosť udržiavať schodnosť príhľahlého chodníku, neprechádza však na ňu celá zákonná zodpovednosť za porušenie tejto povinnosti.

47. V zmysle uvedeného síce žalovaný na základe nájomnej zmluvy s pôvodne žalovanou v 2. rade preniesol na ňu povinnosti pri zabezpečovaní údržby verejného priestranstva vrátane schodnosti prístupových chodníkov, ale zodpovednosť za prípadnú škodu vzniknutú v súvislosti s nesplnením povinnosti odstraňovať bez zbytočného odkladu závady v schodnosti na príhľahých chodníkoch, ktoré vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom nesie aj žalovaný ako vlastník nehnuteľnosti pri príhľahom chodníku, kde došlo k úrazu. Vzhľadom na formuláciu § 9 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. preto možno uzavrieť, že zodpovedným subjektom za škodu vzniknutú v dôsledku porušenia povinnosti vyplývajúcej z tohto ustanovenia popri užívateľovi nehnuteľnosti je stále aj vlastník nehnuteľnosti.

48. Preto ak žalobkyňa podala žalobu voči samotnému vlastníkovi nehnuteľnosti a to za situácie, keď sa mohla z nájomnej zmluvy odôvodnene domnievať, že zodpovednou osobou je aj Obec V. ako vlastník nehnuteľnosti, vychádzajúc z § 9 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb., žalovala tak pasívne vecne legitimovanú osobu.

49. Odvolací súd je toho názoru, že v konaní bolo svedeckými výpoveďami preukázané, že príhľahý chodník k budove obecného úradu nebol v čase, keď došlo ku škodovej udalosti riadne odprataný od ľadu, resp. posypaný soľou, čím by bolo preukázané nesplnenie povinností v zmysle v zákona č. 135/1961 Zb. Svedkyňa V. U. potvrdila, že dňa XX.XX.XXXX, keď prišla do práce okolo 9.00 hod., bol chodník, cesta a schody vedúce do budovy obecného úradu namrznuté, pričom nemala vedomosť o tom, že by sa niekto v čase medzi 9.00 a 10.00 hod. postaral o poľadovicu. Podľa svedkyne o poľadovicu sa mali postarať Y. S. a I. V., a to až potom, ako nastala škodová udalosť. Svedkyňa H. U. potvrdila, že potom, ako ju zavolať V. U., či nemá viac soli, aby posypali chodník, že na príhľahom chodníku a vstupných schodoch videla ľad. Dodala, že nemala vedomosť o tom, či v deň pred úrazom bola vykonaná údržba chodníka a schodov.

50. Keďže odvolací súd mal za preukázané porušenie právnej povinnosti, ako aj vznik škody, posudzoval príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody. Ak došlo k porušeniu povinností odstraňovať závady v schodnosti chodníka príhľahlého k nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného, ktoré vznikli poľadovicou a v tejto príčinnej súvislosti došlo k vzniku škody na zdraví žalobkyne v dôsledku pádu na neupravenom chodníku, zodpovedá za ňu v zmysle § 9 ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. vlastník nehnuteľnosti, ako ten, kto mal zabezpečovať schodnosť a nezávadnosť príhľahlého chodníka pred budovou obecného úradu.

51. Po preukázaní základu nároku žalobkyne na náhradu škody na zdraví voči žalovanému, odvolací súd posúdil dôvodnosť výšky uplatneného nároku.

52. Žalobkyňa si podanou žalobou po pripustení jej zmeny a čiastočných späťvzatiach voči žalovanému uplatnila náhradu škody vo výške 1.509,05 eura, pričom táto je tvorená škodou na zdraví - bolestné vo výške 629 eur, náhradou straty na zárobku počas práceneschopnosti vo výške 819,89 eura, náhradou nákladov za lieky vo výške 53,16 eura a náhradou nákladov za spracovanie znaleckého posudku vo výške 7 eur.

53. Žalobkyňa má podľa § 444 Občianskeho zákonníka nárok na bolestné, ktoré predstavuje jednorazové odškodnenie náhrady škody na zdraví. Podmienky priznania a poskytovania náhrady za bolesť sú upravené v zákone č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Bolesťou je v zmysle zákona ujma spôsobená poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov. Pri určení výšky náhrady za bolesť sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým bola bolesť ohodnotená v lekárskom posudku.

54. Podľa predloženého lekárskeho posudku ošetrojúceho lekára o bolestnom bol úraz „úplná zlomenina vonkajšieho členka ľavej nohy bez posunu úlomkov“ ohodnotený podľa zákona č. 437/2004 Z. z. na 40 bodov. V roku 2012 (rok pred poškodením zdravia, kedy vznikol nárok) predstavovala priemerná mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky sumu 805 eur, a 2% z nej predstavuje 16,10 eura. Po vynásobení počtu bodov 40x suma náhrady za jeden bod 16,10 eura, predstavuje náhrada za bolesť žalobkyňou 644 eur. Nakoľko si žalobkyňa uplatnila náhradu bolestného vo výške 629 eur, odvolací súd jej priznal len túto sumu, keďže bol viazaný žalobným návrhom.

55. Vykonaným dokazovaním je preukázané a ani medzi stranami sporu nie je sporné, že žalobkyňa bola v čase, kedy utrpela ujmu na zdraví, zamestnaná v spoločnosti H. s.r.o. so sídlom v V. XXX, kde pracovala na základe pracovnej zmluvy od 13.09.2012 a to až do 30.04.2019. V dôsledku ujmy na zdraví bola žalobkyňa práceneschopná po dobu 119 dní; od XX.XX.XXXX do 07.06.2013, o čom svedčí lekársky posudok o bolestnom. Odvolací súd vychádzal z denného vymeriavacieho základu 15,0546 eura. Výpočet úrazového príplatku 55 % z 15,0546 eura je 8,2800 x 3 dni, t.j. 24,84 eura, 25 % z 15,0546 eura je 3,7636 eura x 116 dní, t.j. 436,58 eura. Spolu za 119 dní úrazový príplatoč činí 461,42 eura. Žalobkyňa tak vznikol nárok na náhradu za stratu na zárobku počas práceneschopnosti v sume 461,42 eura a vo zvyšku považoval tento nárok žalobkyne za nedôvodný.

56. Pri škode na zdraví sa uhrádzajú aj účelné náklady spojené s liečením, ktoré neboli hradené zo zdravotného poistenia poškodeného. Na ich náhradu má poškodený právo, ak ide o účelné náklady spojené s liečením, pričom existenciu týchto nákladov treba preukázať. Zákon tieto náklady bližšie nešpecifikuje. Ide o náhradu za platby za lieky, poplatky za lekárske posudky a cestovné náklady na ošetrovanie na pohotovosti, ambulantné ošetrovanie.

57. Žalobkyňa si uplatnila náhradu účelných nákladov spojených s liečením za uhradený poplatok za vypísanie lekárskeho posudku vo výške 7 eur. Žalobkyňa v konaní predložila tak kópiu lekárskeho posudku, ako aj príjmový pokladničný doklad o úhrade sumy 7 eur všeobecnému lekárovi, ktorý vypracoval lekársky posudok. Odvolací súd preto mal v tejto časti náklady žalobkyne preukázané. Žalobkyňa si ďalej uplatnila náhradu účelných nákladov vo výške 53,16 eura spojených s úhradou lieku FRAXIPARINE inj. 10x0,3 z dôvodu, že predmetný liek zdravotná poisťovňa pri konzervatívnej liečbe neuhrádza vôbec. Žalobkyňa predložila v konaní fotokópie troch pokladničných bločkov o úhradení lieku FRAXIPARINE inj. 10x0,3, pri cene 17,72 eura za balenie (č.l. 50 spisu). Odvolací súd mal preukázané náklady spojené s kúpou lieku FRAXIPARINE inj. 10x0,3 za úhradu 01.03.2013 a 14.03.2013 v celkovej hodnote 35,44 eura. Tretí predložený pokladničný bloček bol nečitateľný a preto odvolací súd nemal preukázané náklady spojené s kúpou tohto lieku, na základe tohto bločku.

58. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

59. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

60. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok v časti ohľadne zamietnutia žaloby čo do sumy 376,19 eura potvrdil, pre nepreukázanie a nedôvodnosť žalobkyňou uplatňovaných nárokov (náhrada

za liek fraxiparin 17,76 eura a 358,47 eura titulom straty na zárobku) postupom podľa § 387 ods. 1 CSP a v prevyšujúcej časti postupom podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1.132,86 eura (bolestné 629,- eur, strata na zárobku 461,42 eura, náhrada za lieky 2 x 17,72 eura a náhrada poplatku za vypísanie znaleckého posudku 7,- eur) do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

61. Podľa § 389 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

62. O trovách celého konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobkyňa bola síce v konaní pomerne úspešnejšia, no v priebehu konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli, v konaní nebola zastúpená advokátom a trovy jej zo spisu ani nevyplývajú a žalovanému ako procesne neúspešnejšej strane nárok na náhradu trov konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonomiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 2 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

63. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).